

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oară 6 cr., a treia-oară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplace Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici a 5 cr. se vând la »Tipografia«, soc. pe acțiun

Numeri singuratici a 20 bani se vând la librăria G. Cârjan, Ploiești

Abonament lunar

pentru

Decemvrie st. vechiu

învită

Administrația ziarului »TRIBUNA«.

Din trecut,
pentru viitor.

— Repriviri politice recente. —

VIII.

(#). Constatăm în articolul precedent, că discursul dela Iași al dlui D. A. Sturdza era o cutezătoare și rușinoasă schimbare la față și indica o atitudine sinistrală față cu chestiunea națională. Am mai constatat că această atitudine consista în inaugurarea pe față a unei ostilități categorice față cu chestiunea pe care același domn Sturdza, același bătrân diplomat, același om »cu experiență de 40 de ani în rostul neamului« o numia câteva zile mai înainte chestiunea de existență a neamului românesc!...

Cei-ce-l cunosc pe dl Sturdza, știu că d-sa are slăbiciunea de a se lăuda cu multe de toate, dar' mai ales cu profunde sale sentimente creștinești.

Ei bine, eată, cât de bun creștin se dovedea dl Sturdza în chestiunea națională:

Ântău, cu invocarea duhului sfânt al »Înălțării Domnului« plănuse colaborarea chestiunii naționale!

Al doilea: Rob al patimilor sale, urmărind numai scopuri de domeniu strict egoist și puțin morale, d-sa, în discursul dela Orfeu, era atât de bun creștin, încât profana sfințenia »Schimbării la față«, dându-i acestei noțiuni un rost nou, respingător, rușinos, degradator, păgân!

Curioasă ființă și dl Sturdza: se așează ca bun creștin și procedează ne-creștinește, se prezintă ca bun Român și procedează neromânește!

Dar' se mai află la noi oameni — o microscopică grupare — cari în calitate de »amici de principii« ai dlui Sturdza, adică de aserviți personali ai d-sale, au încercat și încearcă totuși pentru a storce din discursul dela Iași un alt rost, mai mângâietor.

Tendențele astea desperate se iviseră deja la două zile după rostirea discursului.

Pe atunci Tribuna se afla încă la dispoziția subalternilor dlui Brote, omul de casă al dlui Sturdza. Spărit de impresia penibilă pe care discursul a făcut-o în toată opinia publică românească, de dincolo și de dincoace, dl Brote a ordonat — obiceiul d-sale de »șef« — publicarea unui mistic articol în Tribuna. (Vezi-l pe pag. II. Red.)

În acest articol, dl Brote se trudea cu apă și oțet să spele pe dl Sturdza, să-l redea erăși mare Român. Știți cum? Dl Brote afirma cu entuziasm că dl Sturdza e același, pentru-că... în discursul seu a vorbit de chestiunea națională, pe când conservatorii vorbeau de chestiunea transilvană!

Ei, v'ați convins de înalta diplomătenie a dlui Brote, inspirată evident de dl Sturdza?!

Puțin impoartă că iai o atitudine ostilă față cu chestiunea națională, puțin impoartă că decretezi înmormântarea ei! Vorba e, că vorbești de... »chestiunea națională«, ear' nu de »chestiunea transilvană«. Asta e ceea-ce impoartă — pe Români!!

Acei deștepți oameni politici, cari la 1895 acceptaseră și propagau ase-

menea insane atentate la logică și la bunul simț politic, acei onorabili mențin și astăzi asemenea sofisme de specula cea mai ordinară.

Procedul cel mai corect ce-l putem urma față cu astfel de incorrigibili, față cu astfel de recidiviști politici, e să le repetim că nu numai noi, cesti de aici, dar' toată lumea independentă de dincolo înțelege și explică discursul dela Iași așa cum este el de fapt, așa cum l-am prezentat noi!

Nu ne vom provoca la opiniile conservatorilor, adversarii politici naturali ai dlui Sturdza.

Vom cita numai opiniile a doi oameni politici de seamă ai României, cari sunt fruntași și membri în comitetul executiv al partidului național-liberal, căruia dl Sturdza i-s-a octroat de șef.

Dl Vasile Lascar, fost ministru în cabinetul liberal-național presidat de venerabilul domn P. S. Aurelian, spunea în discursul rostit în ședința camerei dela 4 Martie 1898, următoarele despre atitudinea dela Iași a dlui Sturdza:

»...Este o chestiune la care ne gândeam altă-dată cu inima plină de speranțe, la care astăzi, din nenorocire, ne întoarcem ochii cu sufletul plin de întristare și de amărăciune, — chestiunea națională.

»Știți speranțele și iluziunile ce aveau unii și îngrijirile ce cuprinseseră pe ceilalți.

»Întreb pe cei dintâi, câte iluziuni le-au mai rămas în urma discursului pronunțat la Iași de D. Sturdza îndată după venirea partidului liberal la putere, și cu cât s-au micșorat îngrijirile celor de-al doilea?

»Nu voi face istoricul celor petrecute în chestiunea națională, — e prea trist. Îl cunoașteți cu toții.

Ear' dl Delavrancea, una dintre figurile cele mai distinse ale partidului național-liberal, în discursul d-sale rostit la cameră în luna Aprilie 1898, condamna în următorii termeni zdrobitori schimbarea la față operată de dl Sturdza la Iași:

»...La Iași, dl prim-ministru ține un discours. Și vorbește despre chestiunea națională începând astfel: »în special în chestiunea națională situațiunea noastră este clară și netedă«.

Admirabil început pentru un »samsar cinstit«. Ori-cine s'ar fi așteptat să spună, ceea-ce spusesse până în ajun »clar și neted«, că stăla în chestiunea națională este un păcat — clar și neted; că nu putem sta în momentele grele alături de Maghiari, până nu vor satisface legitimele aspirațiuni ale Românilor din Ungaria — clar și neted; că dacă vom tăce nu se va auzi decât glasul acelor, ear' sugrumă o treime din neamul nostru — clar și neted; că la umbra triplei alianțe se comite cea mai odioasă crimă în secolul nostru — clar și neted!

»Mi-se pare că așa ar fi fost logic, firește ori-care ar fi fost strălucita d-sale dibăcie de a exprima diplomatic fondul acelor idei »clare și netede«. Așa ar fi fost logic, căci așa vorbise în 1893, în 1894, și la Iași era în 1895.

»D-sa n'ar fi putut spune că Gladstone, surprins în contradicție cu o veche credință a sa: »de atunci și până astăzi puteam să mă nase din nou, să devin major și să împărtășesc altă părere«. E aci o lungă prescripție care presupune schimbarea împrejurărilor, încetarea atător cauze, deservirea atător evenimente și ivirea altor elemente de calcul în legătură cu alte probleme de altă natură. Dl prim-ministru n'ar fi putut invoca lungimea și puterea timpului. Nimic nu se schimbă; căci d-sa chiar dacă s'ar fi asemănat cu Făt-frumos din basme, care creștea într-un an cât altul în sece, tot același ar fi trebuit să rămână. Nu trece nici un an dela solemnele sale declarațiuni. (Aplause).«

Acum, după ce credem a fi arătat pe deplin rostul adevărat al discursului dela Iași și a fi stabilit cu drept cuvânt responsabilitatea dlui Sturdza, vom preciza, în scurt, acel sistem diabolic inaugurat de dl Sturdza pentru a nimici mișcarea națională abandonată de el.

Punctele cele mai negre ale acestui sistem sunt — după discursul dela Iași, —: încercarea de a nimici Liga și paralisarea (din norocire temporară) a acesteia; »crisa dela Sibiu«, visita dela Budapesta cu decorarea lui Jeszenszky, visita oficerilor români la Brașov și chestiunea școalelor române din Brașov.

Nu mai poate încăpe discuție, că toate aceste evenimente constituie adevărate și enorme catastrofe pentru cauza națională, catastrofe al căror autor nefast este omul-desastru, este dl Dimitrie A. Sturdza.

Crisele penibile prin cari a trecut Liga culturală, din cauza uneltirilor puse la cale de dl Sturdza și de agenții acestuia, sunt cunoscute publicului nostru. Au trebuit sforțări uriașe și îndelungate pentru a salva Liga de peire și pentru a restabili pacea și dragostea de muncă.

Efectele desastroase ale decorării lui Jeszenszky și ale vizitei oficerilor români la Brașov sunt deasemenea cunoscute, ear' autorul lor a fost înfierat, de drept, tot în persoana dlui Sturdza, care a tăcut ca peștele în chestiunea Jeszenszky, ear' în chestiunea vizitei dela Brașov forțat a recunoscut — că a fost pusă la cale cu plan!

Sunt cunoscute publicului nostru și desastrele colosale cari se numesc »crisa dela Sibiu« și »chestiunea școalelor române din Brașov«.

Aceste chestiuni fiind însă cele mai grave, cele mai complicate și cele mai penibile pentru dl D. Sturdza, le vom trata în special.

Sibiu, 10 Decemvrie n.

Criza monarhiei. În Viena, mai ales în cercurile ce înclină spre federalism se constată, după cele-ce se petrec acum în Bpesta, că crisa monarhiei s'a declarat în general. Întocmai cum a fost în Austria e și în Ungaria. Și-lui 14 de acolo îi răspunde aici »Lex-Tisza«.

»Deutsches Volksblatt« zice într'un prim-articol:

»Întreg imperiul suferă de o crasă grea; dincoace și dincolo toate pretind o rezolvare, o hotărîre. Ea se poate delătura numai când se vor delătura cauzele, cari au împedecat Ungaria și Austria, prin urmare întreagă monarhia de a întruni cele mai bune puteri ale popoarelor sale spre un lucru comun, fiindcă acele puteri au trebuit cheltuite în luptă unul contra altuia«.

Asupra celor-ce se petrec acum în Budapesta »Deutsches Volksblatt« se pronunță cam astfel:

N'avem să ne prea, emoționăm de crisa maghiară nici noi, nici naționalitățile nemaghiare din Ungaria.

Dacă ar căde Bánffy, lucru de care s'a învrednicit în destul, n'avem să sperăm că ar veni unul mai bun. În actualele împrejurări nu poate veni decât un șovinist, care tot așa ne va tracta pe noi, ca și Bánffy, poate mai »ungurește«, asemenea stă lucrul și pentru naționalități.

Bine poate se vină numai când se vor descătușa forțele naturale ale țerei: naționalitățile.

»Fremdenblatt« zice, că crisa atinge temelia dreptului parlamentar, valabil până acum în Ungaria, și chiar temelia parlamentarismului.

Tripla alianță. Ziarele belgiene în frunte cu »Indépendance Belge«, pornind din împrejurarea, că împăratul german în mesajul seu n'a făcut de loc amintire despre tripla alianță seriu, că e aproape sigur, că tripla alianță va înceta, îndată-ce va expira convenția actuală.

»Grande Revue« din Paris publică un remarcabil articol, în care pledează pentru o nouă triplă alianță: Rusia, Germania și Franța. Condițiunea înființării acestei alianțe ar fi: rezolvarea chestiunii al-safiene.

Organul lui Sturdza.

Dacă s'ar mai fi îndoit cineva până acum că »Tribuna Poporului« este mai mult organ personal al dlui Sturdza decât al intereselor noastre naționale, pe care dl Sturdza le-a compromis, acum s'a dovedit peste orice îndoială.

Atitudinea foii din Arad în fața scrisoarei păcătoase ce am publicat, e dovadă!

Perfidia și reaua credință și-au reluat locul în coloanele acestei foi îndată-ce dl Sturdza a fost atins de propriile sale păcate.

Cu vechia ei perfidie foaia lui Sturdza publică din »Drapelul« observările de rezervă, ce organul liberal-național din București le premite iudiciosului seu articol asupra scrisoarei dela Ispas a fostului »mare naționalist«.

Din aceste rezerve, ce exprimă niște temeri absolut neîntemeiate, dar' de sigur de bună credință, foaia din Arad a lui Sturdza, vrea să scoată, cu rea credință, o osândă asupra dlui Dr. Raftiu.

Nedumeririle contraților nostri dela »Drapelul« se vor respira desigur în curând. Dar' atitudinea perfidă a agenților lui Sturdza va rămâne ea o vecinică osândă pentru ei.

Noi publicăm mai în jos articolul zdrobitor al »Drapelului«; desidem pe cei dela Arad să publice și ei întreg articolul, dacă le dă mâna!

Drapelul despre »scrisoare«.

În nrul seu de Joi, »Drapelul« publică sub titlul »Dl Sturdza și chestia națională« un remarcabil articol asupra scrisoarei rușinoase a dlui Sturdza.

La început »Drapelul« exprimă unele rezerve și nedumeriri, pornite de sigur din bună credință și preocupări desinteresate, pe cari simbrizații dela Arad ai lui Sturdza ceacă s'le capitalizeze în contra dlui Dr. Raftiu. Vom reveni încă asupra acestui punct. Acum eată articolul »Drapelului«:

Dl Sturdza și chestia națională.

»Ca formă scrisoarea ni-se pare că se poate de ridiculă; ea caracterizează foarte bine pe autorul ei. În naivitatea-i fără grații, cu lipsa de bun simț care-i este particulară, dl Sturdza dă scrieri sale tonul unei hotărîri judecătorești. Pare-că d-sa era instanță superioară care avea să reformeze sentința din Cluj!

Ca fond scrisoarea aceasta e detestabilă, primejdioasă și neadeverată. Dl Sturdza zice:

»Se impune ca o datorie patriotică și națională ca cei condamnați la Cluj să transpoarte în România centrul activității lor în luptă ce susțin pentru existența națională a Românilor din Transilvania și Ungaria.

Nu se poate închipui o mai mare greșală ca pasul la care dl Sturdza îndemna pe luptătorii cauzei naționale de peste munți.

Dacă d-sa ar fi fost ascultat, urmările acelu act ar fi fost desastroase pentru Românii de peste munți ca și pentru cei de dincoace.

Se vede, că omul care a scris asemenea cuvinte n'a avut un moment de judecată. A lucrat cu patimă, a lucrat cu inconștiență, a lucrat ca un copil iresponsabil de actele sale.

Dacă pentru cuvintele pe cari le-a rostit în senat a fost nevoie să facă scuse Ungurilor la Iași, ce s'ar fi întâmplat în cazul când condamnații dela Cluj ar fi urmat sfaturile, îndemnul, ordinele sale am pute zice, — căci dl Sturdza nu știe să vorbească cu oamenii și ca oamenii, d-sa impune, ordonă, spumegă.

Ca să fi putut veni d-sa la putere în cazul acesta ar fi trebuit nu numai să adreseze scuse publice Ungurilor, dar' să dea ordin gendarmilor să aresteze pe toți condamnații refugiați în România, și să-i predea legați poliției ungurești.

Ce ar fi devenit atunci demnitatea țerei, ce ar fi devenit prestigiul partidului național-liberal?

Umilință, rușine, risul lumii, eată ce am fi cules, și ca Români și ca liberali.

Eată unde ne-ar fi condus zăpăceala, inconștiența, patima oarbă și lipsa totală de bun simț și de pricepere a dlui Sturdza, dacă conducătorii mișcării naționale de peste munți n'ar fi avut înțelepciunea de a nu-l asculta.

Pentru-că nu l-au ascultat, pentru-că nu s'au perdut pe dinșii perzând și chestia națională, pentru-că n'au voit să ne pună pe noi în cea mai grea poziție și să ne expună la cea mai durosă dintre rușini, dl Sturdza i-a insultat, i-a calumniat, taxându-i de vânduți Ungurilor!

În stilul seu apocaliptico-incoherent, dl Sturdza mai spune în scrisoare:

»Subscrisul, și cu dînsul toți bărbaii, cari veghează și lucrează la nesmintirea rostului neamului românesc...

Vă impune să vă refuțați în România«.

Neadever patent. Protestăm cu energie în contra acestei afirmări, care își propune să atragă în abisul răspunderii întreg partidul național-liberal.

Dl Sturdza n'a consultat pe nimeni, n'a fost autorizat de nimeni să scrie această scrisoare, n'a avut nici un fel de înțelegere cu nici unul din bărbaii politici din România, cari aparțin partidului nostru.

Protestăm și în numele nostru personal și în numele întregului partid.

Dl Sturdza singur a făcut ce a făcut, singur e responsabil. Partidul național-liberal n'a fost amestecat în această greșală a dlui Sturdza, după-cum n'a fost amestecat nici în altele în care numele lui a fost invocat prin surprindere și prin abus.

Precum ca să se știe«.

Criza în Budapesta.

Subscrierile la proiect. — Urmările proiectului. — Alegere de president al dietei.

Un ziar din Budapesta aseamănă crisa guvernului și partidului liberal cu un cutremur de pământ. S'a zguduit partidul, s'au răsturnat câteva turnuri și stilpi puternici ai zidirei, dar' temelile au resistat, stau încă. Aceste se silește Bánffy a le întări și a zidi pe ele.

Guvernul voește să aibă cel puțin 250 de subscrieri la proiect și acum nu e departe de țintă. Ziarele de azi anunță, că până acum sunt 234 de iscălituri. Ar mai fi lipsă de 16, cari ușor se vor câștiga, mai cu seamă dacă sunt decizi și deputații croați a subscrie proiectul, după-cum afirmă Orsz. Ér. și Bud. Tud. Doi deputați croați au și scris.

De oare-ce sunt 453 de deputați verificați, majoritatea absolută de 228 e trecută cu 6 subscrieri.

Regelui i-se va prezenta proiectul și i-se va face raport despre situație numai după-ce vor fi 250 de iscălituri la proiect.

În conferența disidenților sau cum se numesc ei: liberali constituționali, presidentul ales, contele Csáky Albin, în vorbirea de deschidere a precizat cauza repășirii lor din partid, care este, că nu vor să subscrie proiectul Tisza. Apoi a arătat urmările desastroase ale lui, dacă ar deveni lege. Anume se poate lua ca sigur, că opoziția în acest cas va îndemna pe cetățeni să nu plătească dare și să nu se supună asentărei, ceea-ce este just.

Vor fi mulți, cari vor urma acestor sfaturi și dacă vor fi esecuați, vor căuta satisfacție la judecătorii, ear' față de sentențele judecătorești statul va fi silit a se folosi de baionete și plumb.

Eată starea desastroasă în care împinge țara clica dominantă, stare revoluționară, anarhică, cu turburări și vîrsări de sânge.

Szilágyi își susține abdicarea, cum am amintit ieri. Cu el s'a declarat solidar și vicepresidentul Láng, care va presida numai până-când se vor lua dispoziții pentru alegerea noilor conducători ai dietei. Aceasta se întâmplă probabil în ședința de azi.

Cronica politică.

Carlismul în Spania.

Spania este amenințată de o nouă catastrofă și sguđuire, poate mai rea și mai funestă ca războiul cu Americanii de un războiu civil. Partisanii lui Don Carlos se înmulțesc în proporții mari și aceasta a pus pe gânduri guvernul spaniol, determinându-l a lua dispoziții pentru întîmpinarea luptei, ce se pregătește.

Astfel s'a pus pe picior de războiu majoritatea regimentelor de artilerie: s'a hotărît să se înzestreze trei regimente de artilerie de munte cu tunuri cu tragere repede, să se întărească garnizoanele din Catalonia, din centru etc. Apoi probabil se vor pune sub supraveghe șefii carliști, se vor face perchișii, arestări, etc.

Dar' toate aceste măsuri nu vor avea mare influență asupra stărei lucrurilor. Carlismul nu este o conspirație cu șefi, conciliabile tainice și parole, ci mișcare care are »centrul pretutindeni și circulație în tot țara, în popor.

Nu ar fi de mirare dacă mâine, poimaine vom auzi de întîmplări mari în Spania, de erumperea războiului civil.

Congresul de pace.

Pentru congresul de pace se fac mereu pregătiri. Acum e la ordinea zilei designarea orașului, în care să se țină congresul.

Ziarul »Petersburski Listok« anunță, că Țarul nu voeste cu nici un preț să se țină congresul în Rusia. În combinație sunt luate orașele: Roma, Bruxella, Veneția, Madridul și Monaco.

Pacea armată.

Pe când deoparte se vorbește în teorie de desarmare, în praxă statele se înarmează tot mai tare.

Eată în resumat sporirea armatelor proiectată în câteva state:

Pe lângă Anglia și Franța, cari înarmează necontenit, pe lângă Italia, care e pe cale de a-și sporii flota de războiu, acum Statele-Unite vor să-și mărească armata permanentă dela 25 de mii la 100.000 de oameni.

Ziarele berlineze aduc știrea, că și Germania e hotărâtă să-și sporească armata. Budgetul ministerului de războiu va crește cu 28 milioane de mărci.

Se va supune reichstagului un proiect de lege, după care măsurile succesive ce se vor face în efectivul de pace

al armatei germane în cursul anilor 1899—1903, vor necesita o cheltuială de 133 de milioane de mărci.

Din această sumă se va cheltui în anul 1899 numai a treia parte, ear' restul treptat în ceilalți ani.

În sfîrșit se vorbește de o importantă sporire a armatei turcești.

Pacea spaniolă-americană.

Tratatul de pace e gata și a fost prezentat în ședința din 8 c. comisiunii de pace. El constă din 14 articoli. În primul articol se tratează despre cedarea insulelor Cuba și Portorico. Pentru cedarea insulelor Filippine s'a stabilit o sumă de 20 milioane de dolari. Se statorește apoi raporturile locuitorilor și alte chestii de drept. Despre datoria Cubei și despre Caroline nu se face nici o amintire. Pentru ratificarea tratatului s'a fixat un termen de șase luni.

„Tribuna“ și Sturdza la anul 1895.

În prim-articolul nostru de azi se face amintire de atitudinea »Tribunei« față cu discursul dela Iași al dlui Sturdza, discurs care a dat mai înainte pe față adevăratele intențiuni ale »marelui naționalist« ajuns la putere.

Reproducem părțile meritore din acel articol al »Tribunei« (nr. 237—1895), în care se făcea aprecierea discursului dela Iași. Autorul articolului era dl E. Brote. În lumina de azi el ne vorbește și mai clar decît la 1895. Eată-l:

»Constatăm înainte de toate, că ministrul de externe român menține în discursul său program numirea de chestiune națională, va se zică recunoaște în mod neîndoiios și în deosebire de guvernul conservator repăși, care admitea numai o chestiune »transilvană«, bazele pe cari a stat și luptat în această privință partidul național-liberal ca opozant. E foarte remarcabilă, esențială și importantă (!) această poziție, ce o ia dela început noul ministru de externe. Ea se leagă în mod firesc de trecut și duce în contradicție cu antecesorul său conservator cu totul pe alte căi.

Caracterizarea chestiunii prin adjectivul »transilvan« implică noțiunea politică, că e vorba de o chestiune, care privește Transilvania și ocupându-se de ea statul român, acesta vrea să-și valideze oarecare drepturi asupra acestei provincii. Va se zică o chestiune »transilvană« desbătută de România are nota agresivă contra monarhiei noastre și ar corespunde cu aspirațiunile »irredentismului« și »dacoromânismului«, inventate de dușmanii nostri și aruncate în căra noastră. Pe când, pe cum se știe, nu e aici nici-decît vorba de Transilvania, ci de Români și nu numai de Românii din Transilvania, ci din toate provinciile ce aparțin astăzi coroanei Sfântului Stefan.

Dacă statul român se ocupă de chestiunea dela noi, pe care noi o numim românească și declară prin cel mai autorizat reprezentant al său că chestiunea noastră românească a devenit în fazele ei actuale o chestiune națională pentru statul român, nu înseamnă altceva decît că prin politica de desnaționalizare a Ungariei statul român se simte primejduit în chiar existența sa. Chestiunea națională așadar, ridicată în România, are o notă defensivă și recu-

noașterea ei prin guvern implică dela sine rezoluțiunea a pune toate forțele ei în sensul conservării naționale a neamului românesc primejduit. Chestiunile naționale sînt cele mai cardinale, cele mai superioare, care primează pe toate celelalte și care reclamă concentrarea tuturor puterilor unui popor (!). Stînd pe aceste baze de Dim. Sturdza ne dovedește prin discursul său dela Iași, că prin primirea portofoliului de ministru, d-sa nu e dispus să stăbească o iotă din principiile, ce l-au condus ca șef di opoziție și că guvernul României, compus din amicii și politici numai din acest punct de vedere poate să privească chestiunea...

»Nu sîntem stăpîniți« — zice șeful cabinetului român — »decît numai de dorința, ca luptelor și conflictelor dintre Români și Maghiari să li-se pună capăt prin frățescă concordie«. Evident, că această »frățescă concordie« vorbitorul nu poate să »și-o închipuiască ca rezultată dintr'o supunere necondiționată a Românilor, căci »luptele și conflictele« între Români și Maghiari n'ar pute atunci forma o chestiune națională pentru România. Dar' cuvintele ce urmează după acest pasaj nu mai lasă nici o îndoială asupra modului în lăturării conflictului și a stabilirii concordiei frățești, care o dorește România deopotrivă cu noi. »Stăm tocmai acum — zice dl Sturdza — în fața unui act spontan și important al Împăratului Francisc Iosif, care și pentru noi aici în România este un bun augur al viitorului«. Acest act, pe care mai la vale îl caracterizează ca »o manifestație de multă blîndețe« este fără îndoială grațierea membrilor întemnițați ai comitetului.

Eată dar' și aici o esențială deosebire față cu atitudinea antecesorului său Alex. Lahovary, care ceruse dela noi Români, striviți la pîrete, ca să fim mai condescendenți. Apelul de condescendență nu se poate face la adresa acelora, cari cu o brutală lipsă de considerație propagă și forțează politica de maghiarizare; (?) ei au să se inspire de »actul spontan al Împăratului și de »manifestația de înaltă blîndețe«, dacă voesc pace în țeară și așezarea relațiilor României către Austro-Ungaria pe »baze solide«.

Fi-va înțeles și considerat acest apel călduros și sincer, ce vine din rostul unui din cei mai însemnați bărbați ai neamului român? Răsună-va la Budapesta coarda păcei și concordiei, care a fost pusă la București în vibrare cu atîta chibzuială și înțelepciune? Noi nu prea avem mari speranțe. Nu putem să le avem, fiindcă luptele noastre seculare ne-au îmbogățit în experiențe. Cu toate acestea ne bucurăm de enunțatiunile guvernului român, vedem în ele multă moderațiune, dar' și multă rezoluțiune și sîntem siguri că bărbați atât de însuflețiți pentru ideea națională, atât de probați și virtuți, precum are astăzi în sinul său guvernul român, vor să ducă până în capăt misiunea ce o au pentru apărarea intereselor vitale ale neamului românesc.

Din Macedonia.

— Profesori români întemnițați. —

Eată ce scrioarea primește »Drapelul« din Macedonia:

»Nenorociiți institutori aromâni din comuna Samarina, împreună cu mai mulți elevi dela liceu, sînt aruncați în umeda temniță din Serfige, unde au să stea 3 luni și jumătate. Nu sînt destule necazurile pricinuite din partea adversarilor lor în lupta eroică ce au de purtat, nu e destulă pedeapsă implicată lor prin prostul tratament al inspectorului Mărgărit, mai trebuia să se adauge și urgia tribunalelor turcești.

Nu sînt 2 ani, de când acești martiri ai românismului, îndemnați de Mărgărit, care le-a promis, în același timp, că o să le dea tot concursul său moral și material, s'au dus cu risicul de a-și pierde viața, și au pus mîna pe școalele și bisericile grecomane. După cîtva timp însă, li-se înteează proces, și sînt condamnați în Grebena la 21 de zile închisoare. Ei se adresează aceluia ce l-a pus în joc și după sfatul lui fac recurs la Serfige, unde nu numai că nu sînt achitați, dar' li-se agravează pedeapsa la 9 luni și jumătate închisoare, plus cheltuielile de judecată.

Tot din îndemnul aceluia care le-a promis că o să le dea tot sprijinul său, ei fac apel la Constantinopol, unde deciziunea tribunalului din Serfige e respectată.

Și acum, după-ce s'au ruinat în cheltuieli, după-ce au înfruntat de atâtea ori amenințările și disprețul funcționarilor turci, eată-i luați de poliție și încarcerați ca niște criminali, lipsiți de ori-ce ajutor și mai puțin de al aceluia a cărui victime sînt.

Ba ce e mai rău, o să ne pomenim nu după mult și cu reținerea din salariu, pe tot timpul cât nu vor pute să se prezente la posturile lor.

Eată cum se răsplătesc jertfele.

E.

Cronica zilei.

Sibiu, 10 Dec. n.

Nou avocat român. Dl Dr. Traian Șincai a făcut cenzura advocației cu un succes strălucit. Noul avocat »și-a deschis cancelaria advocațională în Vinga.

Nouă școală în Blaj. La 15 Dec. n. se va deschide în Blaj o nouă școală: pentru învățării de industrie și comerț. Localul școlii va fi în edificiul gimnasiului. Inițiativa acestei școli, a cărei lipsă s'a simțit de mult, a luat-o consistoriul în înțelegere cu primăria.

Aceasta este, ni-se pare, prima școală românească de acest fel. În micuțul Blaj sînt învățării de meserii într'un număr așa de frumos, încît nu s'ar pute crede. Și e bine, ca acești învățării să nu rămână fără instrucție, dacă vrem ca să ne creăm industrie și comerț bun.

Chestia studenților din Oradea-mare. Când bravul tîner Lucian Boleas s'a reîntors dela congresul studenților din Turin, haita studenților maghiari l'a primit cu sgomotoase și amenințătoare demonstrații. Studenții români ca în totdeauna așa și acum element de ordine fiind, nu le-au răspuns cu aceleași arme, ci au exmis o deputație către directorul Bozoky, rugându-l se pună capăt acestor nesuferite și canene amenințări. Bozoky în urma acestora a chemat la ordine pe răsvrațiții Ungurași.

De atunci Ungurii sînt grozav de revoltați și acum cer cu obraznică insistență, ca superioritatea academiei să se resolve odată cercetarea disciplinară ce s'a pornit contra dlui Lucian Boleas.

»Pester Lloyd« zice, că Românii au declarat rectorului, că vor trebui să meargă înarmati la academie, dacă nu ia măsuri contra agresiunilor.

Dl prof. Ceantea, administratorul acelei tipografii române (!) dela Arad, care a publicat în cîlindarul său reclamă american pentru veninoasa ciupercă guvernamentală »Poporul« din Budapesta, nu e mulțumit de felul cum am tratat afacerea d-sale. Ține să declare încă odată:

»Eu ca administrator al tipografiei nu sînt responsabil de cuprinsul nici-unei piese,

ce se publică în tipografie; aceasta cade în sarcina persoanei, care redactează piesa«.

Dl Ceantea crede, că ne-a zdrobit definitiv cu această »declarație« și dacă noi vom mai continua, cum d-sa »nu ne poate opri«, se mîngăie cu următoarea concluzie:

»Istoria nepartială își va face la timpul său judecata, de care nu eu mă voi gîna«.

Ori-cît de amuzantă se pare discuția cu dl profesor Ceantea, noi am dori să o cîntăm odată și de aceea îl rugăm să ne răspundă:

1. Cine primește inserțiunile pentru cîlindari, — dacă nu administratorul tipografiei?

2. Cine poartă corespondența cu cei-ce vor să publice inserțiuni și reclame în acest laudabil cîlindari, — dacă nu administratorul tipografiei?

Dacă nu d-sa e acela, îl asigurăm că-i dăm pace.

Trebuie să se știe odată cine dintre Români e așa de adict ideilor ce le servește »Poporul« lui Alexies, încît îi face așa de strașnică reclamă în cîlindarii oficioși al dieceei române de Arad?

Model de deputat maghiar. Contele Zay Miklós, deputatul cercului Orosháza la tot cazul este un clasic model al deputaților maghiari. Aparținînd majorității n'a mai ținut de lipsă să descindă între alegătorii săi, fără simplu le-a scris o epistolă, prin care le dă seama de activitatea sa parlamentară, care culminează în fapt, că nobilul conte dorește din inimă să se reînființeze »ordul bălaurului« pe care îl pot primi și protestații — prin urmare și d-sa. Alegătorii săi acum îi răspund asemenea prin epistolă, de oare-ce, după cum zic, »până acum încă n'au avut fericierea să cunoască personal pe alesul lor deputat«. Între altele alegătorii au spus deputatului lor următoarele:

»Că dl conte nu știe vorbi a adevărit prin vorbirea sa de program, pe care nici-odată n'a ținut-o și prin neîntreruptă tăcere ce o păstrează în parlament. Că nu este în stare să muncească pentru binele comun a adevărit prin continua sa neactivitate în decurs de doi ani de când e deputat. Că nu știe scrie a arătat prin epistolă, ce ni-a trimis-o ca dare de seamă. Neîncetători și confusi ne întrebăm: oare ce știe anume dl conte și pentru-ce voeste cu ori-ce preț să fie deputatul cercului Orosháza?«

»Reichswehr« în numărul său din 8 l. c. serie un prim-articol favorabil pentru Bánffy, pe care însă îl introduce astfel:

»Ca Austriaci buni n'avem nici un motiv să ne însușim pentru baronul Bánffy. El ne-a făcut opoziție ca reprezentant fără considerații al statului ungar și al intereselor maghiare și cu ocazia pertractărilor și luptelor pentru pactul economic el s'a priecept de minune, ca din fiecare încercătură a Austriei să facă o binevenită ocazie pentru Ungaria. Abstrăgînd dela ori-ce sentimentalitate baronul Bánffy a pertractat trăgănat, viclean și putem zice puțin și perfid cu toate guvernele Austriei, fie Baden, Gautsch ori Thun, pentru-ca să câștige — dacă peste tot era de unde să câștige — favoruri economice și politice pentru Ungaria.

Nu, însuflețire ori doar' profundă simpatie pentru baronul Bánffy care se află în o situație parlamentară atât de nefavorabilă, nime nu poate pretinde dela noi Austriaci.

Pentru-că ori-și-cum, dar' totuși el ne-a tractat — prea ungurește.

Libertatea presei. Tre-Hsi, împărateasa Chinei a dat de curînd un ucaz prin care oprește strict apariția tuturor ziarelor din imperiu și demandă arestarea și pedepsirea cea mai aspră a tuturor redactorilor și editorilor de

FOIȚA „TRIBUNEI“.

SONET.

Uimit ascult și-acum cîntarea sfîntă,
Ce umple codrii vechi de 'nduioșare,
Căci dorul ce un neam plîngînd, și-l cîntă
'Mi-l spun tînguitorile izvoare.

Și traiul nostru deslușit răsare
Din frunze ce se sbat și se frîmîntă;
Un suflet ce 'nsetat de viață moare
Îl ved în tristul stîns de creangă frîntă.

Toți codrii-'s triști când toamna-'n ei s'abate
Și plîng cerniți podoabele 'ngropate
De-o iarnă ce-'și desfășură vestimentul;
Și-i greu că visurile noastre-o clipă

De mai durează — și se sting în prîpă, —
Că-'n suflet n'asc și tot el li-e mormîntul!

Elena Oerida.

IARNA.

Iarna-'i fiară, care prinde
Ori-ce floare de pe luncă
Și-o uide. Și aruncă
Frunze galbene pe cale.

Jale

Înima-'mi cuprinde.

De mă vede prin grădina
Sărutînd vre-o floare moartă,
Ce și-acum pe frunte poartă
Chipul vieții dispărute,

Iute

Mă lovește peste mîna.

Și pe ceara feței mele
Un boboc de roș pune.
Cu el vrea să mă îmbune
Pentru pierderea amară.

Eară

Eu visez la violele.

Blaj.

I. Mafor.

SERI DE IARNĂ.

Cînd stau visînd în seri de iarnă
În gîndu-'mi fața ta-'mi răsare;
Îmi e c'aud la geam mînuța-'ți
Ce bate ca să-'ți dau întrare.

Atunci tresar. Și spre fereastră
Să 'ntoarcă-a mea uimită față —
Dar' vîntul rece-'i care bate
Și geamu-'i plin cu flori de ghiață.

Traian Mihail.

O amintire din Năsăud.

Ei!

»Lasă numai lasă«. Aceste vorbe
'mi-le spunea ea ades, pe când cele mai
felurite închipuiri îi întuneau fruntea...

Eu o ascultam și nu puteam înțelege rostul acestor cuvinte... rîdeam... și ea se năcăjea. Se supăra și fugea, lăsându-mă singur înaintea ferestrei, la care atâtea șoaapte se auziau însoțite de zimbetul dureros a lunei visătoare... Treceau zilele fără-ca să se arete la fereastră... și eu rătăceam pe stradă fără nici un scop... Nu vedeam pe nime... nu auziam nimic... mă mustram însumi...

Înzădar stăteam ore întregi înaintea ferestrei... ea nu se ivia... Obosit de-a gîndului vrajbe mă întorceam noaptea tîrziu spre casă...

Simțeam un gol în inimă și o apăsare. Nu-'mi plăcea nimic. Cățile 'mi-le aruncam și apoi nebul privam pe fereastră... privam lung în zarea depărtărei...

Căutam ceva, pe cer, dar' nu-'mi știam da seama, ce...

Într'un tîrziu, deșteptându-mă din visurile urgisite rîdeam, rîdeam de mine însumi.

Voiam adese-ori să-'mi răsbun, și nu puteam. Mă împedeca ființa ei, care apărea din nou amenințătoare. Mă rușinam, mă rușinam de slăbiciunea-'mi proprie.

În una din zilele cele mai frumoase ale primăverii mă plimbam fără nici un gînd... nu-'mi păsa nimic. Cei-ce mă vedeau, nu mă mai cunoșteau. Eram mîndru de mine. Nu mă mai apăsa nimic...

Deodată mă sguđui în întreg suflut. Inima-'mi încetă pe un moment.

A fost deajuns!

Oh! Acel moment, de n'ar fi sosit nici-odată!

Era dînsa!

Privirea-'i îmi scormoni tot jarul ranei, care părea a să fi stîns.

Era aproape de mine. Mă mustra și eu o ascultam fără a roști vre-un cuvînt...

Fericit!

Îmbrăcînd șoaпtele în naivitate îmi făc despărțirea plină de iluzii și speranțe.

Așteptam cu nerăbdare un răspuns, și 'mi-a sosit.

Oh! naivitate!

»Toate, toate 'mi-le-a trimis...« Lasă numai lasă... 'Și-a răsbunat.

Din nou același refren... aceeași suferință...

»Un sloiu de ghiață și altceva nimic. Oare cînd se va topi? Nici-odată!

Naivitatea ei a fost prefăcută. Amară pentru mine.

Iubirea-'mi în loc să se stingă în mersul încărungiței vremi, ea din ce în ce luptă pentru de a-și ajunge însoțitoarea, care așa de crud s'a sfîrșit...

Înzădar!

Gîndu-'mi sboară în depărtare, ră-tîcind în acele părți, de cari atâtea amintiri mă leagă. Sboară și se întoarce obosit.

Nimic! Nici o speranță, nici o iluzie.

Toate s'au dus. A rămas numai glasul inimei, care plînge, plînge amar.

Nu-'l aude însă. Nu poate străbate prin sloiul cel de ghiață... Gîndu-'mi ear' pornește și îmi țese dragostea zădarnică, lucrînd încetinel.

Cînd o isprăvește se alege cu »m'a înșelat«.

»Ne-Ge«.

1848.

Cronica anului.

Brasov, 6 Decembrie.

Fiind oamenii nostri în număr prea mic au trebuit să se retragă dinaintea Sécuilor la Herman. Acestia au năvălit în comună, pe care au aprins-o, furând și devastând și uci-zînd pe locuitori fără deosebire de sex și etate.

(S. B. nr. 135).

Sibiu, 6 Decembrie.

În Feldioara Brasovului au ars 135 curți. Sécuii au spart uși și ferestre, prădînd casele. Carî întregi încărcate cu pradă au fost trimise în Sécuime.

(S. B. nr. 132)

Olmütz, 6 Decembrie.

Deputațiunea săsească a fost primită în mod foarte afabil de junele Împărat.

(S. B. nr. 140).

Sibiu, 10 Decembrie.

Comitetul de pacificațiune denuște pe Balint prefect al vechilor Saline (Turda). Balint își așează castele la satul Ocoligul-mare, unde respinge cetele de tăciunari ale lui Reteği.

(R. lui Bal. pag. 10).

ziare. După obiceiul chinez deodată cu nefericiții redactori și editori vor fi urmăriți și toți aparținătorii și toate rudeniile acestora. Acest barbar uzuc 'a dat împărăteasa pentru că — după cum spune în textul ordinației — »ziarele servesc numai pentru dărîmarea sistemului dominant, ear' redactorii aparțin celui mai josnic grad al clasei literaților și prin urmare existența și pe mai departe a acestor periculoase unelte nu poate aduce nici un bine».

După acest uzuc zică ori-cine ce va vrea, dar' heghemonii nostri tot sînt întrecuți de Chinezii în privința libertății de presă.

»România-Jună». În urma expirării mandatului membrilor din comitet pe anul 1897/98, noua constituire s'a făcut astfel: Președinte: med. Mariu Sturdza; vicepreședinte: forest. Aurelian Turcan; secretar I: jurist Mihail Popovici; secretar II: jurist Bogdan cav. de Pruncu; cassar: med. Nicolae Dracinschi; controlor: techn. Eugeniu Muntean; bibliotecar: med. Ricard; econom: med. Ilie Ganea.

Comisia literară: med. M. Sturdza, jur. Guilelm Șorban, jur. Mihail Popovici, med. N. Dracinschi, jur. N. Carabioschi.

Comisia revizitoare: med. Alexandru Crăciunescu, techn. Traian Păscuțiu, forest. Arcadie Procopovici.

Necrolog. În »Gazeta Transilvaniei» cetim: Ieri-dimineață a încetat din viață Maria Săcăreanu născ. Nica, președinta de odinioară a »Reuniunii femeilor române din Brașov», una din matroanele noastre cu sentimente nobile, care s'a bucurat de stima și simpatia generală.

Cel mai nou »nemuritor». Academia franceză în ședința sa electorală ținută ieri a ales ca membru în locul decedatului Meilhae pe scriitorul dramatic Lavedan.

Prin urmare: vecinului aspirant Zola și de astă-dată a rămas.

Ziare oprite. Guvernul maghiar a detras debitul postal ziaelor »Obzor» și »Odjek». Totodată a detras debitul și revistei »Aus Vergangenheit, Gegenwart und Zukunft der Siebenbürger Sachsen». — Patria e mîntuită!

»Convorbiri literare», publică o critică elogioasă despre »Călimdarul Poporului». Drept concludență zice: »Dincolo se lucrează cu dor de fară, la noi cu dor de câștig».

Alianța împărăteselor. După »dupla», »tripla» și celelalte alianțe, urmează acum și alianța împărăteselor, care de sigur este cea mai originală. Regina Belgiei a trimis un circular la toate domnițoarele, prin care le roagă să spriginească — lucrarea manuală a dantelelor. Nici o împărăteasă sau regină se nu mai poarte în viitor garnituri de dantele fabricate, fără numai dantele făcute cu mîna. Prin aceasta regina Belgiei crede, că va readuce la înflorire industria de dantele, care în timpul din urmă a decăzut mult. Dacă succesul acestei mișcări nu se știe încă, faptul rămîne, că deodată cu împărății cari se aliază pentru interesele statelor, se aliază și împărătesele pentru interesele dantelelor.

Concert. Mîne, Duminecă în 11 Dec. n., va concerta capela militară a reg. de inf. nr. 31 în restaurantul »Stadt-park». Începutul la 7 ore seara. Întrarea 20 cr.

În Terapia modernă se recomandă tot mai mult întrebunțarea apelor minerale naturale. Între acestea se recomandă cu deosebire Apa minerală Francisc Iosif, care e cunoscută cu un fel de mediu purgativ, plăcut la beut și natural. Se poate obține pretutindeni.

Știri mîrunte. Consulul spaniol din Riga (Rusia) Ganiet-Garcia s'a sinucis alaltăieri. Causa nu se știe.

— Voluntarii c. și r. ce servesc la regimentul de inf. 31 și batalionul de vînători 28 din Sibiul își vor ține astă-seară la hotelul »Împăratul Romanilor» seara de cunoștință, la care vor lua parte și toți ofițerii-instructorii voluntarilor.

— În Budapesta s'a constituit o societate franceză, în fruntea căreia stă consulul Franciei, Gauthier.

POSTA REDACȚIUNII

»Un Român bucovinean». La scrisori neiscălit, ne reflectăm. Arată-ne numele și adresa d-tale, și atunci credem — și întrebunțăm.

»Floarea Soarelui». Pentru azi a fost »prea târziu».

Dlul Ioan Mango, învățător în Mărgău. Te superi prea mult pe dl P. Conda, pentru-că a zis, în treacăt, în raportul seu, că critica d-tale a fost »nișcă cam aspră». N'ai absolut nici un motiv de supărare. A fost mai mult o laudă; în ochii lumii pricepătoare numai ca laudă 'ți-se ascrie. De altfel raportul dlui Conda a fost model de frumos, precis, condensat. Așa trebuie să se raporteze la ziar. Toate nu se pot spune în ziar, căci atunci ce ar mai încapa în foaie pe timpul adunărilor? Și aci e problema raportului: se știe da pe scurt, și fluent, un raport bun, spunând tot ce e important, și lăsând afară detaliurile neimportante. Am dori ca domni învățători să iee de model, pentru astfel de cazuri, raportul dlui Conda, în care

n'am găsit nimic de șters. De altfel dacă d-ta scriai cu 2—3 zile mai îngrabă, îl publicam al d-tale, din care însă am fi șters de sigur întreagă pagina primă, dacă nu mai mult, deși scrii bine. Se nu ne irită de toate mîrunțurile. Am dori să știm ce părere ai despre propunerea făcută în »Tribuna» cu privire la »Foia Poporului» ca foaie pedagogică?

Mai nou.

Dieta aminată.

— Telegramă particulară. —

Budapesta, 10 Decembrie.

În ședința dietei era să se facă alegerea de președinte. S'au întâmplat scandaluri. Un deputat a vrut să bată pe Bánffy. Mamelucii l-au impresurat pe Bánffy, care scoate rescriptul regese prin care dieta se amînă pînă la 17 Decembrie.

Faptul produce senzație mare.

Din public. *)

Răspuns.

La declarația dlor L. Bolcaș și I. Marșeu, publicată în nrul 258 al »Tribunei» am onorul a răspunde în următoarele:

Da, am denegat lui D. Lascu ori-ce satisfacție pe calea cavalerescă, fiindcă demnitatea mea nu-mi permite a mă pune la dispoziția ori-șicui; ear' dacă mandatarii lui D. Lascu declară afacerea ivită între mine și Lascu de încheiată și încă pe cale »cavalerescă» (?), cu regret trebuie să constat, că domniile-lor nu posedă nici cele mai elementare cunoștințe în ale afacerilor cavaleresti.

De altminterea observ, că nu-ți voia sta la dispoziție numai la cazul când un juriu de onoare (convocarea unui astfel de juriu ar fi fost datorința dlor mandatarii ai lui Lascu după denegarea satisfacției) nu se va pronunța, că o pot face fără a mă dîmite.

Oradea-mare, 9 Decembrie n. 1898.

Iustin Ardelean.

Mulțumita.

Sînt student lipsit de mijloace și de aceea de mai mulți ani mă susțin din colecte. Anul acesta neputînd umbra în persoană, am fost silit a trimite pe fratele meu.

Vă rog deci umilit a publica în foaia on. d-voastre mulțumirile mele cele mai profunde on. contributori. Suma colectată e de 67 fl.

Biserica-Albă, 17 Noembrie 1898.

Ioan Surlișiu,

stud. quintan.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiunea nu e responsabilă. Red.

Tribuna Literară.

Din Cluj.

— Prima serată literară. —

Cluj, 8 Dec. n.

Tinerimea noastră universitară a hotărît, că pentru cimentarea și consolidarea și mai strînsă a legăturilor dintre tinerime și inteligență să aranjeze o serie de serate literare, la cari să invite și familiile române din Cluj.

Prin aceasta sperăm, intimitatea dintre tineri și familii va crește, și goul și indiferentismul pe terenul social va dispăre, și unire strînsă se va sălășui între tinerime și inteligență, ca așa să ne putem face viață cât mai plăcută și mai bogată în românești fapte, în mijlocul acestui oraș străin de vederile și sentimentele noastre românești.

Prima serată literară s'a ținut în 4 l. c. în sala cea mare a hotelului Central, cu următorul program:

1. Cuvînt de deschidere, rostit de dl Emil Sabo, stud. fil.
2. Poutpouri, solo pe violină de dl Virgil Pop, stud. jur.
3. »Dormi în pace», poesie de Al. Vlăduț, declamată de dl Ștefan Soridon, stud. fil.
4. Poetul Coșbuc, conferință de dl Ioan Scurtu, stud. fil.
5. Doine populare (G. Dima și Musicescu), solo de dl Ioan Mezin, stud. jur.
6. »Decebal cătră popor», poesie de G. Coșbuc, decl. de dl Romul R. Rațiu, stud. med.

Publicul din Cluj ne-a onorat cu prezența și deși nu putem spune că au venit în număr complet, ne mîngăiem cu speranța, că vom avé fericire a saluta în mijlocul nostru pe toți cu altă ocaziune.

Tot începutul e greu, și așa și cu aranjarea primei serate am întîmpinat mii de dificultăți, la cari s'au mai adaus și unele împrejurări neprevăzute, cari ne-au silit a omite vre-o trei puncte cari aveau să intre în program, dar' cu toate acestea ca prima serată, a succes destul de bine, — celelalte, sperăm, vor succede și mai bine.

În cuvîntul de deschidere dl Emil Sabo, st. fil., expunînd importanța seratei literare, a salutat oaspeții prezenți.

La tot casul punctul de forță al seratei a fost conferința dlui Ioan Scurtu, student în filosofie. În o vorbire aproape de o oră, și-a desfășurat frumos și cu pricepere tema: despre poetul Coșbuc. În o limbă curată românească, cu priceperea aceluia, care se simte acasă în materie, a spus totul ce s'ar fi putut spune despre iubitul nostru poet Coșbuc. În introducerea a tratat pesimismul lui Eminescu în comparație cu optimismul și dragostea față de viață a lui Coșbuc. Apoi a trecut la analiza poeziilor lui Coșbuc, la descrierea vieții lui și a sfîrșit între aplausele și însuflețirea celor prezenți, cari l-au ascultat cu dragoste și multă atențiune.

Declamările domnilor Soridon și Rațiu deasemenea au succes bine. Ambii au declamat cu însuflețire și pricepere și au sedit aplause.

Foarte frumos a cîntat pe violină și domnul Virgil Pop, ear' cu vocea dl Ioan Mezin, în mijlocul complăcerii generale.

Așa a decurs prima serată literară aranjată de tinerimea de aici. Dee D-zeu ca se vî pot raporta în curînd despre a doua. Rip.

INFORMAȚIUNI.

»Liga Română», revistă săptămînală pentru interesele culturale a tuturor Românilor. Apare în București în fiecare Duminecă. Anul III, nr. 46 din 23 Noembrie are următorul cuprins: Avis. — 2 Decembrie, de Delavale. — Ungurii — memorandiști. — Momentul religios în luptele naționale. — Mijloacele cari ne-ar da posibilitatea să învingem pedecile ce întîmpină chestiunea noastră națională în Macedonia, de Un profesor. — Triste constatări. — Memorandul opoziției maghiare. — Moșii. — Di Réthy pus la locul seu, de W. Meyer-Lübke. — Aduarea generală ordinară a Ligei, secția Craiova, de Corespondentul. — Cum sînt tratați țărani români de peste munți, de M. Maghiarirea școalelor române din Transilvania prin înființarea școalelor ungurești de stat (urmare și fine), de E. Ch. — Înfrățirea studenților români, sîrbi și slovaci. — Die politische Reife der Magyaren. — Informațiuni.

Bibliografie.

»LIGA ROMÂNĂ» DESPRE »LUPTELE ROMANILOR».

Liga Română serie următoarele despre broșura noastră »Luptele Romanilor»:

»Tribuna» din Sibiul a avut buna idee de a scoate în broșură »Luptele Romanilor», o serie de articole publicate în numerele sale de toamnă de dl Doctor Romanus.

Alte cărți, apărute pînă acum în chestia națională privesc mai mult acțiunile, pe când lucrarea dlui Romanus îmbrățișează într'un breviar trecutul acestor lupte combinîndu-l cu acțiunile.

Sub raportul acesta, ea vine oarecum să completească tot ce s'a scris în chestia națională de vre-o 7—8 ani încoace. În aceasta residă nota cea mai bună și mai înaltă a cărții.

Deosebit autorul, pentru a o face pe cât se poate mai accesibilă a avut grijă de a o feri de orice balast plictisitor și a-i da o limbă aleasă. Așa, că expunerea întregă nu e numai succintă, fidelă și clară, dar' ea devine și atractivă.

Aceste calități nouă vor face de sigur ca lucrarea dlui Romanus să fie prefăcută pretutindenea. Mai ales în România, unde trecutul chestiei transilvane e foarte puțin cunoscut. De aceea o și recomandăm cu toată convingerea și căldura, ca pe unica carte cu garul de a introduce pe cetitor mai comod în deplina cunoaștere a chestiei naționale.

Teatru orașenesc în Sibiul.

Duminecă, 11 Decembrie n.

La 3 ore, d. a.:

DIE WILDDIEBE.

Comedie în 4 acte, de Wittmann și Herzl.

Seara la 7 ore:

DIE FLEDERMAUS.

Operetă în 3 acte, de I. Strauss.

Luni, 12 Decembrie n.

Das Stiftungsfest.

Piesă în 3 acte, de G. de Moser.

Începutul la 7 ore seara.

Sosiți în Sibiul.

În 10 Decembrie n. 1898.

Hotel »Impăratul Romanilor»: D-na de Gálgozy, privatieră din Viena; Singer, inginer din Bielitz; Meszáros, capitan din Făgăraș; Zobel, antreprenor din Arad; Jockl, neguțitor de lemne din Cluj; Schneider, Hartig, din Cluj; Haas din Viena; Böck din Reghinul-săseș; Simianu din Rimnic, Tiefenbrun cu soția, Eisner, Wertheimer, Dozza, din Budapesta, comercianți.

Hotel »Neurivher»: Frenk, actor din Viena; contele Bethlen, cadet din Medias.

Hotel »Meltzer»: Gollay, inginer din Greblești; Klein, cîntăreț din Muncaci; Schuster din Cluj, Reiss din Budapesta, voiajori.

AVIS!

În institutul de arte grafice și editură Minerva din București, va apăre peste câteva zile un

Călimdar enciclopedic

bogat ilustrat, unic în felul seu pînă astăzi în România. [2233] 3—5

El va cuprinde peste o sută de articole, din cele mai interesante și mai instructive, și tot atâtea ilustrațiuni, în diverse colori artistic executate, acomodată pentru masa ori-cărei familii inteligente.

Se va pute procura dela librăriile românești din Brașov, Sibiul, Arad, Gherla, Caransebeș, Oravița și din alte locuri, care se vor anunța la timp.

Prețul unui exemplar va fi 80 cr.

Apa amară purgativă

»Francisc Iosif»

premiată cu 10 medalii de aur și în urmă singură premiată cu marea medalie millenară.

Domnul profesor Dr. Purjesz Zsigmond analizînd numita apă zice: »Apa amară purgativă »Francisc Iosif» o întrebunț z totdeauna bucuros în casuri corăspunzătoare, de oare-ce efectul ei de obicei se prezintă fără nici o apariție secundară neplăcută. [1689] 12—25

Cluj, August 1897.

Prof. Dr. Purjesz Zsigmond m. p. »

Se capătă în tot locul.

Diracțiunea în Budapesta.

»Călimdarul Poporului»

se poate procura mai ușor trimițînd înainte prin mandat postal, ori în marce postale, suma de 25 cr. Atunci »Călimdarul» se trimite francat acasă.

Nu e de loc practică comandarea prin rambursă (Post-nachnahme), fiindcă înmulțește foarte mult speșele.

LIBRĂRIA »TIPOGRAFIEI», SOC. PE ACȚIUNI, SIBIU, STRADA POPLĂCEI 15.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 8 Dec. n. 1898

Sămînțe	Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.		Calitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	până		dela	până
Grâu						
Bănățenesc nou	75	10.—	10.10	76	10.15	10.20
Grâu de Tisa	75	10.20	10.30	76	10.35	10.40
Grâu de Pesta	75	10.15	10.25	76	10.35	10.45
Grâu de Alba-Reg.	75	10.20	10.25	76	10.35	10.45
„ Bacica	75	10.30	10.35	76	10.40	10.45
Grâu ung. de Nord	75	—	—	76		

Sămînțe vechi ori noue	Soiul	Cualitatea per hect.	Prețul per 100 chilogr.	
			dela	pînă
Săcară	prima	70—74	8.0	8.65
Orz	de nutreț	60—62	5.20	6.50
"	de vinare	62—64	6.80	7.60
"	de bere	64—66	7.80	8.70
Ovăz	—	39—41	5.75	6.10
Cucuruz (porumb)	bănăț.	—	5.50	5.55
"	de alt soi	—	4.45	5.50
Meiu	—	—	—	—
Hrișcă	—	—	4.30	4.70

Grâu	Mart.-Apr.	Sept.-Oct.	Maui.-Iun.	Iulie-Aug.	Mart.-Apr.
Cucuruz	—	—	—	—	—
Ovăz	—	—	—	—	—
Preț per 100 chilogr.	9.74	4.82	5.96	—	—

Produse diverse	Soiul	Cursul	
		dela	până

Săm. de trif.	Lucernă ungurească	—	—
»	roșie	—	—
Oleu de rap.	rafinat	—	—
Uns. de porc	dela Pesta	56.—	56.50
»	dela țeară	—	—
Silănină	sventată	55	56
Sîn	afumată	—	—
Prune	—	—	—
Lăctar	slavon, nou	—	—
»	bănățenesc	—	—
Miere	brută	—	—
»	galbină străcurată	—	—
Ceară	de Rosenau	—	—

Cursul pietii din Sibiul.

Din 10 Decembrie n. 1898.

Hărție-monetă română	Cump.	9.50	vînd	9.54
Lire turcești	—	—	—	—
Imperiali (15 R. aur)	—	19.05	—	19.12
Ruble rusești 100 k.	—	127.—	—	128.—
Galbeni	—	5.64	—	5.68
Napoleon-d'ori	—	9.51	—	9.55
100 Marcs germane	—	58.60	—	58.90
Livres sterling	—	11.98	—	12.06

Bursa de Budapesta.

Din 8 Dec. n. 1898

Renta de aur ung. 6%	—	—
» » 4%	—	—
» » val. cor. 4%	100.25	—
Impozitul câilor ferate ung.	121.60	—
Amortizarea datoriei câilor ferate de Ost ung. (I-a emisiune)	123.50	—
Amortizarea datoriei câilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	102.—	—
Bonuri rurale ung.	98.—	—
» » croate-slavone	99.—	—
Obligațiunile desp. regalilor	101.60	—
Impozit cu premiu ung.	156.—	—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	140.—	—
Renta de hărție austriacă	102.60	—
» de argint austriacă	102.25	—
» de aur austriacă	123.60	—
Losuri austriace din 1890	160.25	—
Acțiunile băncii austro-ungare	955.—	—
» » de credit ung.	—	—
» » de credit austr.	—	—
Scrisori fonciare ale institutului de credit și economii »Albina»	103.—	—
Argintul	5.70	—
Galbeni împărătești	5.68	—
Napoleon-d'ori	9.55	—
Mărci 100 imp. germane	58.97	—
London 10 Livres sterlingi	120.55	—

Bursa de Viena.

Din 8 Dec. n. 1898.

Renta de aur 6%	—	—
» » 4%	—	—
» » val. cor. 4%	100.—	—
Impozitul câilor ferate ung.	122.—	—
Amortizarea datoriei câilor ferate de Ost ung. (I-a emisiune)	101.75	—
Amortizarea datoriei câilor ferate de Ost ung. (II-a emisiune)	121.60	—
Bonuri rurale ung.	98.—	—
» » croate-slavone	99.—	—
Impozit cu premiu ung.	156.—	—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	140.—	—
Renta de hărție austriacă	102.45	—
» de argint austriacă	101.80	—
» de aur austriacă	123.80	—
Losuri austriace din 1890	160.25	—
Acțiunile băncii austro-ungare	955.—	—
» » de credit ung.	—	—
» » de credit austr.	—	—
Argintul	5.71	—
Galbeni împărătești	5.69	—
Napoleon-d'ori	9.56	—
Mărci 100 imp. germane	59.—	—
London 10 Livres sterlingi	120.45	—

Bursa de București.

Din 26 Nov. v. — 4 ore p. m.	Casa
Renta rom. per 1875 5%	100
Renta română amort. 5%	97
Renta (Schuldverschreib)	09
Oblig. de stat C. F. R. 6%	—
Renta rom. Rural. conv. 6%	100
Impozitul municipal 5%	97
Scrisuri func. rurale 5%	—
Idem urbane 7%	—
» » 6%	106
» » 5%	83
Banca Națională (100 lei vînd. intr.)	146.87

La ordinul preînalt al Majestății Sale ces. și apostolică regești.

A XXXII-a Loterie de stat ces. și reg.

pentru scopuri civile de binefacere din Cislaithania.

Această loterie de bani — care singură este legal permisă în Austria — cuprinde 12 034 câștiguri în bani gata în valoare totală de 401.800 cor.

Câștigul principal este de

200.000 COROANE.

Pentru solvirea câștigului garantează regia ces. și reg. a loteriei.

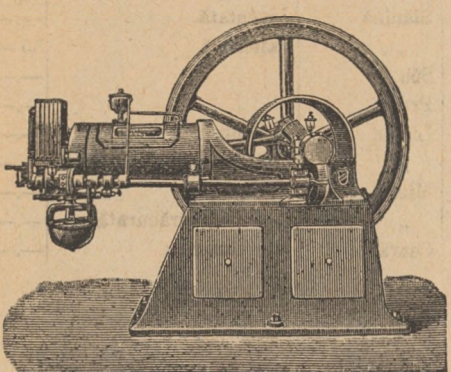
Tragerea irevocabilă este la 15 Dec. n. 1898.

Un los costă 4 coroane.

Losari se pot cumpăra la: secția loteriei de stat în Viena, I, Riemergasse 7, apoi în toate colecturile de loterie, Tutungerile, oficiile de dare, poșta, telegraf și trenuri, în casele de schimb etc. Cumpărătorii pot avea planul losurilor gratuit. [1973] 10—10

Losurile se vor expeda gratuit.

Direcțiunea regiei ces. și reg. a loteriei.
Secția loteriilor de stat.

Important pentru toți!

Prin scutirea legală de dare a benzinei pentru lucrări industriale, precum și pentru economie este renumitul nostru

motor original „Otto“

pentru benzină

cea mai ieftină putere motorică.

Langen & Wolf,

fabrică de motor,

Viena, X., Laxenburgerstrasse 53.

Locomobilul benzin „Otto“

este cea mai bună și cea mai ieftină putere motorică, pentru ori-care economi.

Fără mașinist, fără schintei, fără nici un pericol de foc.

Informațiuni, prospecte etc. gratis. [938] 32—52

Representant pentru Transilvania Theil & Freyler în Sibiu.

Depozitul fabricii de oroloage și aurării a lui Iuliu Erős

Sibiu, strada Cîsnădiei nr. 3

trimite numai pe lângă rambursă postală [2794] 51—58

Orologiu remontoir de nickel pentru domni	fi.	2.50 până fi.	6.—
„ „ de otel „ „	„	3.50 „ „	6.50
„ „ de goldin „ „	„	4.50 „ „	6.50
„ „ de argint „ „	„	5.— „ „	12.—
„ de argint ruseco (Tula) pentru domni	„	10.— „ „	20.—
„ remontoir de argint pentru dame	„	6.— „ „	12.—
„ „ aur „ „	„	12.— „ „	30.—
„ „ aur „ „ domni	„	20.— „ „	100.—
„ „ aur „ „	„	1.50 „ „	8.—
„ „ aur pentru dame	„	8.— „ „	30.—
„ „ aur pentru domni	„	23.— „ „	75.—
Cercei și inele de argint	„	—80 „ „	2.—
„ „ aur „ „	„	2.— „ „	100.—

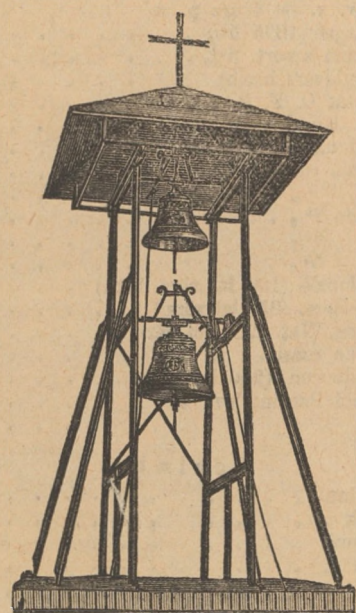
Pentru marfă solidă și veritabilă se dă garanție în scris. Afară de obiectele sus amintite se mai află tot felul de bijuterii de aur și argint, precum și tot felul de garnituri de argint pentru masă, apoi cruci, potire, discuri, cădelnițe, lampe de altare etc. etc. pentru ritual gr-cat. și gr-or.

— Cel mai bun atelier de repararea oroloagelor. —

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fer pentru clopote

Antoniou Novotny

în Timișoara-Fabrică, [595] 11—2

se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, mai departe spre facerea de clopote întregi armonioase, pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în ori-ce parte, îndată-ce clopotele sunt bătute de o lăture prin ceea-ce sunt mântuite de crepare.

Cu deosebire recomand

— clopote patentate găurite —

de mine inventate și mai de multe-ori premiate, cari au un ton mai intens, mai limpede, mai plăcut și cu vibrarea mai voluminoasă decât clopotele turnate după sistemul vechi, așa, că un clopot patentat cu 300 kg. este egal în tonul unui clopot de 400 kg. făcut după sistemul vechi.

Mai departe se recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătător, — spre preajustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut, — ca și spre turnarea de toace de metal. Clopote în greutate de 300 kg. și mai jos se află totdeauna gata în magazin.

La expozițiunea millenară în Budapesta 1896 premiat cu medalia cea mare millenară.

— Preț-curenturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco. —

Pentru „Tipografia“, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

Nr. 2226—1898.

[2285] 3—3

Publicațiune.

În pădurea comunei Racovița, numită „Valea Lupului“, se vor vinde pe calea licitațiunei publice lemnele de fag din tăietura pro 1898 în extensiune de 29·2 jugere. Această tăietură va da circa 650 stângini metrice de lemne. Licitațiunea se va ține în 18 Decembrie 1898, la 10 ore a. m., până-când se admit și oferte în scris.

Prețul strigărei de stânginul metric în pădure 1 fl. 70 cr.

Vadium 100 fl.

Condițiunile mai deaproape se pot vedea la subsemnata primărie comunală.

Racovița, în 4 Decembrie 1898.

Primăria comunală:

N. Maierian,
jude.

I. Raduțiu,
not. cerc.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Au eșit de sub tipar și se află de vânzare:

Chestiunea

Română

în Roma.

Conferența

domnului

Roberto Fava.

Prețul numai 20 cr.

Doi mari Metropoliți ai Românilor
Andrei bar. de Șaguna

și

Alexandru Sterca Șuluțiu.

— Portrete frumoase. —

Lucrate la Viena, în fototipie, fiecare separat, pe hârtie fină de carton; sunt foarte potrivite tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 25 cr.

Librăria „Tipografiei“,

soc. pe acțiuni, Sibiu.

A apărut și se află de vânzare la Librăria „Tipografiei“, societate pe acțiuni în Sibiu:

Lupta pentru drept

de

Dr. Rudolf de Jhering

traducere

de Teodor V. Păcățian.

Prețul 1 fl. v. a.

Această carte ar trebui să o citească și studieze

— fiecare Român, —

— luptător pentru

— dreptul național. —

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Istoria Transilvaniei“

de

George Barițiu.

Monumentalul op al regretatului nostru istoric: „Părți alese din istoria Transilvaniei pe 100 ani din urmă“, se poate procura de acum

— cu preț redus! —

Volumul I.

broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30.

Volumul II.

broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Volumul III.

broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Opul întreg:

broș. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 — geac florini și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.

Această carte n'ar fi iertat să lipsească din casa nici unui bun Român

La librăria „Tipografiei“, soc. pe acțiuni în Sibiu se vînd:

Operele preotului Kneipp:

Sfaturi

asupra

sănătății copiilor sau îngrijirile

ce trebuiesc date copiilor bolnavi și sănătoși.

— Prețul 1 fl. v. a. —

Precum și

CURA DE APĂ.

Cum trebuie să trăiești.

Testamentul meu și Conferințe publice.

— Prețul 1 fl. 50 cr. —

Cel mai ieftin și mai potrivit
CADOU DE CRĂCIUN
este

Un los de al jurnaliștilor

cu care pe lângă prețul cumpărării de

1 COROANĂ

poate să câștige ori-și-cine

100.000 coroane.

Toate câștigurile vor fi solvite în bani gata prin administrația losurilor, după detragere de 20%. Fiecare los se sortează la toate 6 tragerile, fără altă solvire ulterioară. *****

Tragerea irevocabilă va fi la 4 Ianuarie. [1965] 10—20

Losurile le recomandă: Administrația losurilor societății jurnaliștilor
din Budapesta, IV., strada Kossuth Lajos nr. 1.

Losuri se capătă la institutul de credit și economii „Albina“, Sibiu.

Friedrich Baumann,

Sibiu, Piața-mare nr. 12,

recomandă

noutăți ieftine de sezon,

obiecte de modă, manufactură, albituri și mărfuri cu cotul,

apoi: covoare, stofă de haine pentru dame, barchente piquet și vestimente, blouse, umbrele (parapleie), mufuri, articole pentru biciclete, eșarpe de teatru, capichoane etc. etc.

Deposit în comisiune

la

Ferdinand Baumann, țesătorie premiată în Sebeșul-săsesc

cu prețuri originale de fabrică per cassa.

Cu prețuri de boltă conform preț-curentului ilustrat

albituri de lână normale originale

— singur veritabile —

ale profesorului Dr. Jaeger [1977] 4—6

din fabrica singur concesionată și premiată în diferite rînduri a lui

Fili W. Benger în Bregenz.

Cel mai eficace mijloc de casă, pentru a regula mistuirea, pentru a produce o circulațiune regulată a sîngelui, pentru a depărta părțile stricate și defectuoase ale sîngelui (conștiințele esențiale pentru susținerea sănătății), precum și pentru delăturarea repede și sigură a boalelor de stomach d. e. lipsa de apetit, rigaialul, venturi, greață, dureri de stomach și foale, sgărce de stomach, îngreunarea stomachului cu bucate, fleagnă, congestiuni de sînge, hemoroide, boale femeiești, boale de intestine, este de 40 ani probat

Balsamul de vieață al Dr. Rosa.

— din farmacia lui B. Fragner în Praga 203-III. —

Aceasta favorisează întreg actul misturei, produce un sînge sănătos și curat și este un remediu de casă popular probat, sigur și extins.

1 sticlă 50 cr., 1 sticlă dublă 1 fl.

Prin poșta 20 cr. mai mult.

Pentru mîntuirea de ori-ce aprinderi, rîni și umflături, se folosește cu succes sigur la inflamație, oprirea laptei și întărirea pîptului (tîtelor) femeiești, la înțărare, la abscese, noduri, puroaie (Eiterpusteln), carbuncule, la rîni și sugei la degete, la întărituri, umflături, uime etc., de 50 ani probată

Alifă de casă de Praga

Vindecarea se face fără dureri prin influența alinătoare a alifiei.

In doze de 25 și 35 cruceri.

Pe poșta plus 6 cr.

Atențiune! Fiecare se ceară numai preparate originale din farmacia lui B. Fragner în Praga și se observe, ca toate părțile învelitoare balsamului Dr. Rosa să fie provăzute cu alăturata marcă rotundă de scutire, asemenea toate părțile învelitoare alifiei de casă de Praga poartă marca de scutire în trei unghiuri alăturată!

— Ori-cine îmi anunță o falsificare primește o remunerațiune! —

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziție spre vedere.

Depozite în farmaciile I. Török, Budapesta; A. Egger, Budapesta; apoi în Sibiu la E. Rumler, K. Müller și K. M. Herzberg.

Depozitul principal al producătorului

B. Fragner,

[658] 14—26

farmacie „la vulturul negru“ în Praga, colțul str. Spornier nr. 203.

— Expediții cu întoarcerea poștei. —

Pentru tipar responsabil: Iosif Mraščall.